

ПОВАГА ДО МОВИ – ПОВАГА ДО НАРОДУ

Книжкова експозиція з фондів відділу інформаційних ресурсів та відкритих заходів Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України, присвячена Дню української писемності та мови

ВИСТАВКА ПРИСВЯЧЕНА *ДНЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА МОВИ* – ДЕРЖАВНОМУ СВЯТУ, ЯКЕ ЩОРОКУ ВІДЗНАЧАЄТЬСЯ В УКРАЇНІ В ЛИСТОПАДІ. СВЯТО БУЛО ЗАПОЧАТКОВАНО 9 ЛИСТОПАДА 1997 РОКУ УКАЗОМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЗА № 1241/97 "ПРО ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА МОВИ" НА ПІДТРИМКУ "ІНІЦІАТИВИ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА З УРАХУВАННЯМ ВАЖЛИВОЇ РОЛІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА". ЦЬОГО ДНЯ, ПОЧИНАЮЧИ З 2000-ГО РОКУ 9 ЛИСТОПАДА, В ПРЯМОМУ ЕФІРІ «УКРАЇНСЬКОГО РАДІО» ТРАНСЛЮЮТЬ «ДИКТАНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ» ТА СТАРТУЄ МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС ЗНАВЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМЕНІ ПЕТРА ЯЦИКА, ДО ЯКОГО ЩОРІЧНО ДОЛУЧАЮТЬСЯ ПОНАД 5 МЛН УЧАСНИКІВ ІЗ 20 КРАЇН СВІТУ. У ЦЕЙ ДЕНЬ, 9 ЛИСТОПАДА, ТАКОЖ ВШАНОВУЮТЬ ПРЕПОДОБНОГО НЕСТОРА ЛІТОПИСЦЯ – АВТОРА НАЙДАВНІШОЇ ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІОГРАФІЇ ТА ЛІТЕРАТУРИ УКРАЇНЦІВ – "ПОВІСТІ МИНУЛИХ ЛІТ".

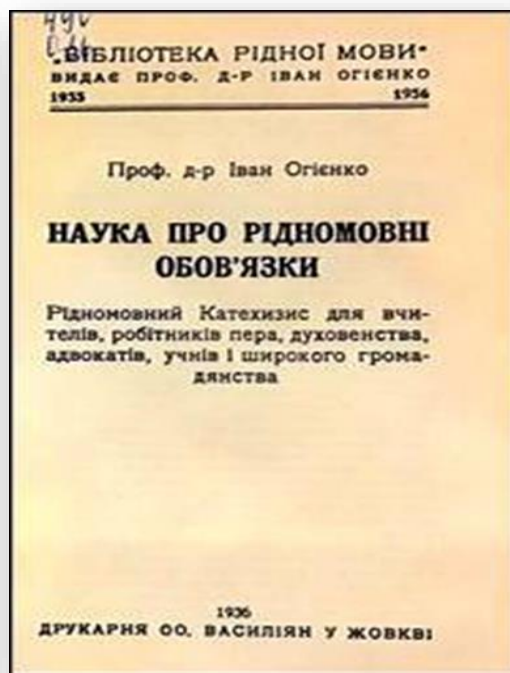
У ЗАПРОПОНОВАНИХ ВИДАННЯХ ПРЕДСТАВЛЕНІ ВІДПОВІДНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ, МАТЕРІАЛИ ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ. КРІМ ТОГО НА ВИСТАВЦІ ШИРОКО ВИСВІТЛЮЄТЬСЯ МОВОЗНАВЧА ПРОБЛЕМАТИКА, ПОВ'ЯЗАНА З ПОХОДЖЕННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, МОВНОЮ ПОЛІТИКОЮ В УКРАЇНІ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯМ МОВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У ДЕРЖАВІ. РОЗГЛЯНУТО ПРОБЛЕМИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ПОЛІТИЧНИМ ПРОТИСТОЯННЯМ І СПЕКУЛЯЦІЯМИ ЩОДО МОВНОЇ ПОЛІТИКИ, ОСОБЛИВО В КОНТЕКСТІ ВИБОРЧИХ КАМПАНІЙ.

- Конституція України : станом на 3 січня 2014 р. – К. : Алерта, 2014. – 76 с. – [34С(С2)/ К65]. У виданні представлена Конституція України станом на 3 січня 2014 р.
- Європейська хартія регіональних мов або мов меншин// Збірка договорів Ради Європи: Українська версія. - К.: Парламентське видавництво, 2000. – С.175-197.- [34М/З-41]. У збірнику представлена низка договорів, які мають непересічне значення для правового захисту осіб, до яких вони застосовуються. Договори мають юридичну силу лише для тих країн, які їх ратифікували. Втім рішення включити їх до цього видання не залежало від їхнього підписання чи ратифікації.
- Закон України "Про засади державної мовної політики". : За станом на 5 вересня 2012 р. – К. : Парламентське вид-во, 2012. – 28 с. – [4У/ З-19]. Брошура містить Закон України "Про засади державної мовної політики". За станом на 5 вересня 2012 року.

- **Обережно - мова!:** Матеріали парламентських слухань у Верховній Раді України, 12 берез. 2003 р./ Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності. - К.: Парлам. вид-во, 2003. - 134 с. - [4У/О-13]. В запропонованій збірці містяться матеріали парламентських слухань присвячених функціонуванню української мови в нашій державі, мовній політиці в суспільстві. В офіційному виданні представлені доповіді, співдоповіді, виступи в обговоренні та не виголошені доповіді, а також рекомендації парламентських слухань.
- **Мова - народ :** Висловлювання про мову та її значення в житті народу / Упоряд. О. Тихий. – К. : "Смолоסקип", 2007. – 416 с. – [4У/ М74]. У книзі "Мова - народ" зібрано документи і висловлювання видатних людей про мову (понад 250 авторів та документів). Декілька розділів збірки ("Письменники, вчені та поети про роль та значення мови в житті народу", "Ставлення до мови", "Патріотизм") присвячені загальним питанням значення рідної мови, інші розділи ("Тарас Шевченко про мову", "Доля української мови в історичному плані", "Трохи статистики") присвячені українській мові.
- **Куземська Г. Нездолання України: Хроніка нищення української Церкви, мови, культури, народу / Г. Куземська. – К. : Фенікс, 2014. – 132 с. – [9(С2) / К89].** У книзі, на підставі багатьох джерел, документів і попередніх подібних досліджень, подається перелік репресивних заходів, якими гнобителі України протягом століть намагалися викоренити і знищити її народ і культуру, привласнити землю, скарби та багатовікову історію Руси-України.

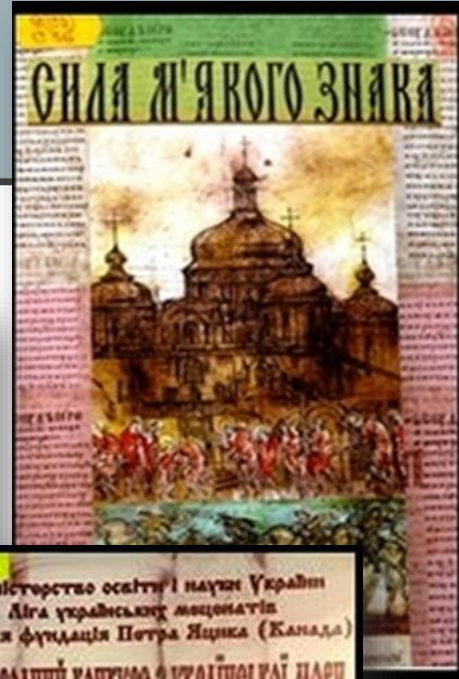
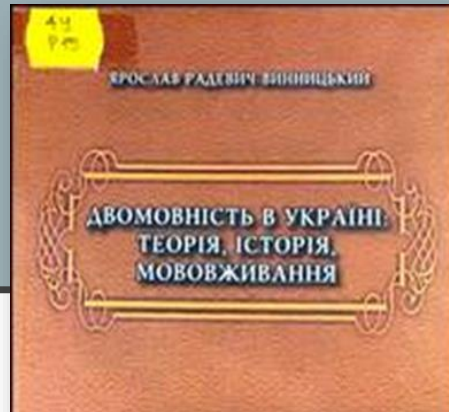

Огієнко І. Історія української літературної мови / І. (. Огієнко, митрополит); упор., авт. іст. біогр. нариса та приміт. М. С. Тимошик. – К. : Либідь, 1995. – 296 с. – (Літературні пам'ятки України). – [4У/О-36].

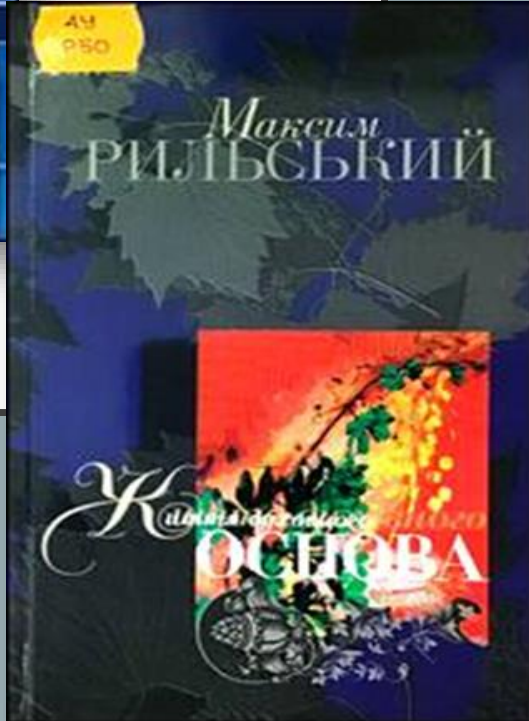
Огієнко І.І. Наука про рідномовні обов'язки : Рідномов. Катехизис для вчителів, робітників пера, духовенства, адвокатів, учнів і широкого громадянства / І. І. Огієнко. – Факс. відтворення вид. 1936р. – К. : АТ "Обереги", 1904. – 72 с. – (Бібліотека АТ "Обереги"). – [4У/О-36].

Іван Огієнко, без сумніву, є одним із найвидатніших дослідників історії української мови. 1903 року він вступив на медичний факультет Київського університету Святого Володимира, проте невдовзі перевівся на історико-філологічний факультет, де опинився під впливом провідних українців свого часу, зокрема професора Володимира Перетця. Водночас Огієнко співпрацював з київською «Просвітою» та з Українським науковим товариством у Києві, де був у контакті з провідними українськими діячами цих часів, наприклад, з Михайлом Грушевським, Борисом Грінченком, Агафангелом Кримським та Євгеном Тимченком. Невдовзі сам Огієнко почав відігравати провідну роль в українському русі. Водночас він опублікував свої перші мовознавчі й філологічні праці, зокрема «Історичний словник української граматичної термінології» 1908 року. «Історія української літературної мови» відіграла видатну роль у свій час як перша правдива «Історія української літературної мови» у форматі монографії.

Відома праця І. Огієнка «Наука про рідномовні обов'язки» з під заголовком «Рідномовний Катехизис для вчителів, робітників пера, духовенства, адвокатів, учнів і широкого громадянства» містить перелік важливих вимог до наукової мови і самих науковців: якнайкраще знання і використання літературної мови як основи мови наукової; навчання соборною літературною мовою; розвиток і знання фахової рідномовної термінології; створення підручників рідною мовою для всіх ділянок освіти; відстоювання інтересів своєї національної науки; коректне цитування чужих праць (не зловживати цитатами, перекладати їх українською мовою, адаптувати до літературного правопису); спеціалізація «головно в науках національних», дотримання «прав до своєї національної науки».

- Радевич-Винницький Я. Двомовність в Україні: теорія, історія, мововживання : Моногр. / Я. Радевич-Винницький. – К. : Посвіт, 2011. – 592 с. – [4У/ Р15]. У монографії комплексно, в широкому українознавчому контексті та з опорою на світову науку розглядаються практично всі різноаспектні питання теорії двомовності (білінгвізму) в проекції на історичне та сучасне мовне буття України й українського світу.
- Рябченко В. Мова як засіб творення соціальної дійсності / В. Рябченко. – К. : Фітосоціоцентр, 2011. – 244 с. – (Біб-ка громадянського суспільства). – К-2 [4У / Р98]. У цій роботі всебічно обґрунтовується необхідність поширення української мови на соціальному просторі України, що є запорукою успішної розбудови її Держави. Доводиться, що україномовність у поєднанні з російськомовністю, чи без неї, зміцнюють Українську Державу, а російськомовність без україномовності підриває її основи.
- Сила м'якого знака, або повернення Руської правди / За заг. ред. Івшиної Л. – К. : ПрАТ"Українська прес-група", 2012. – 800 с. – (Бібліотека газети "День"). – К-2 [9(С2) / С36]. У книзі йдеться про минуле нашого народу, про його могутність історичного коріння, походження мови. Це спроба газети "День" та інших авторів не тільки дослідити Київську Русь як історичне явище, а й зрозуміти історію її історії.
- Як розпочався, проходив і завершив свою роботу 5-й... : Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика / Упоряд. С. Короненко; Ліга українських меценатів. – К., 2005. – 182 с. – [4У/ Я44]. Видання присвячене Міжнародному конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.07.2000 р. №345 з метою піднесення престижу української мови серед підростаючого покоління, виховання пошани до державної мови незалежної України, активного і цілеспрямованого вивчення української мови було затверджено Положення про цей конкурс. Книга містить публікації з газет про цей міжнародний конкурс.

- Мовчан П. Витоки. Ч.1 : Книга роздумів / П. Мовчан. – К. : ВЦ "Просвіта", 2004. – 208 с. – [902.7/ М74]. Осягаючи історію власного роду і краю, історію традицій і вірувань, автор переконує своїх читачів, що через успадковані мову і культуру, звичаї, обряди ми прилучаємося до світової культури, до природної першооснови буття.
- Рильський М. Життя духовного основа : Статті й висловлювання про мову / М. Рильський. – К. : ВЦ "Просвіта", 2007. – 160 с. – [4У/ Р50]. Книжку складають статті й висловлювання Максима Рильського про красу, неповторність і невмирущість української мови.

- Ткаченко О. Українська мова: сьогодення й історична перспектива / О. Ткаченко ; НАН України; Ін-т мовознавства ім О.О. Потебні. – К. : Наук. думка, 2014. – 512 с. – [4У/ Т48]. Працю присвячено українській мові в усіх труднощах її становлення, що дістають всебічне висвітлення (географічне, історичне, соціолінгвістичне, культурологічне тощо) у зіставленні з відповідними ситуаціями інших мов світу, а також засобам подолання кризових моментів їх розвитку. Написана в популярній формі, книга призначається всім шанувальникам української мови.
- Українська мова у XX сторіччі : історія лінгвоциду: Док. і матеріали / Упоряд. Л. Масенко та ін. – К. : Вид. дім "Києво-Могилянська акад.", 2005. – 399 с. – [4У/ У45]. У збірнику вміщено документи і матеріали, що стосуються мовної політики московського керівництва на теренах України. Вони проливають світло на підступне втручання у внутрішній розвиток української мови, спрямоване на штучне зближення її з російською і знищення як незалежного мовного утворення. Розкривається специфіка лексикографічної, термінологічної й правописної практик советського періоду, метою яких, починаючи з 30-х років, було поступове вилучення відмітних рис української лексики, фразеології і навіть деяких словотвірних та граматичних форм і заміна їх кальками з російської мови. На базі документів і матеріалів укладено реєстр репресованої лексики.
- Таранець В. Українці: етнос і мова : Монографія / В. Таранець ; ОРІДУ НАДУ. – О. : ОРІДУ НАДУ, 2013. – 364 с. – [902.7/ Т19]. Монографія завершує розгляд проблеми слов'янського етносу, зокрема походження давньоукраїнського етносу та його мови, витоки яких знаходяться в індоєвропейському суспільному та мовному середовищі.
- Савойська С.В. Українська мова як державна: освіта, політика : Монографія / С. В. Савойська, Ф. Панібудьласка, А. М. Тугай. – К. : Вища школа, 2009. – 319 с. – [4У/ С13]. На широкому історіографічному і фактичному матеріалі досліджено впровадження української мови як державної в освіту України в посттоталітарний період. Охарактеризовано сферу її функціонування за регіонами країни. Розглянуто проблеми, пов'язані з політичним протистоянням і спекуляціями, особливо в контексті виборчих кампаній.